גברא אגברא. דרב חסדא לדרב יהודה: **כי׳ יהושע בן קרחה.** דמכל מקום שניהם מעידים שחייב לו מנה: **סיבא דלא מכחשו אסדרי.** כגון זה מעיד על מנה שכיום שני וזה מעיד על מנה שביום ראשון ושניהן מודין שזה לא ראה כשל זה אבל היכא דמעידים על מנה אחד ומכחישין זה את זה מי אמר: **פופ דאמר כי ספי סגא.** והרדעי אמרו כי הלי הגא דאמר זה אומר מנה וזה אומר מנה ומכחישין זה את זה אם בכלל מאתים מנה ולא אמרינן שהיתה שקרנו אלא הלך אחר הפחות שבהם: **נאלקס עדותן.** שכיון שהאחד שקרן שוב אין כאן עדות: **יש בכלל מאתים מנה.** שניהם מעידין על מנה ובאותו מנה אין מכחישין זה את זה: **כי ספי גוונא.** דאמרי מיני ניגהו וכולי הלי מיכחשי–הדדי, מי אמר: **לדמי.** זה אומר "זה אומר" כספי הודה לו דמי חבית של יין "זה אומר" דתרוייהו מסהדי אדמי חבית יין: **כדיופא עליונה.** הלוהו מנה: **דיופא.** עלייה הכולמת לרשות הרבים על פני רוחב הבית ובני רשות הרבים עוברים תחתיה: **ולירוף עדותן.** כר׳ יהושע בן קרחה דתרוייהו מנה מחייבי ואע״ג דמתכחשי בבדיקות. דלדב יהודה: **כסר עדרין וחרסין שנין.** דאיתמר בי מדרשא אפקיה ההוא אלמידא, ודבר לשון הרע היה: **מתני׳ כל זמן שמביא ראיה.** הכא לבית דין ולא היה שטר זכותו בידו וילא מביא דין חייב ולאחר זמן מצא שטר זכותו והביאו: **פוסר אם דין.** בית דינו סותרין לו דינו שפסקו ומחייבין אם שכנגדו: **מצא ראיה.** שטר זכותך: **פרי זם אין כלום.** שהרי אמר אין לי וחייבין שמא יש לו שטר עדים: **קרבו אלוני ואלוני כו׳.** אפילו רבן שמעון בן גמליאל מודה שכיון שהיה יודע בהן ואמר אין לי ולחי שקרנים הן: **פונדתו.** חגורתו: **גמ׳ אלא כרבן שמעון.** אקמייתא קאי כיון דלא אמר אין לי אע״ג דלא מצא בתוך שלשים יום: **דאי עבר.** כרבנן מהדר עובדא: **אמינא דאינן אין אלא כרבן שמעון.** והכא ליכא למימר דלגביי מיניה דאי עבר כו׳ דבשלמא התם אי לאו דהדר ואמר אין הלכה כחכמים הוה אמינא אי עביד לא מהדרינן דאינים דברי המרובין אבל הכא כיון דאמר הלכה כחכמים פשיטא דאי עביד כיחיד מהדרינן להו: **אם** קא משמע לן דבאם. לחודא הוא דאין הלכה כרבן שמעון הא בכל מקום הלכה כמותו אפילו בערב ובוקר: **ערב.** כגון פשוט (נ״ב ד׳ קעב:): **לילה.** במסכת ניזיון במי שאחזו קורדייקוס (ד׳ עד.): **רבים אמרונה.** הך בתרייתא דאמרה׳ דאילו בקמייתא הילכתא כוותיה: **דנאמר אמרה מפומי ידם.** שהאמיתה הלוה והמלוה לשומרו: **אמרים ניקנים במסירה.** המוכר שטר לחבירו קנה החוב במסירת אותיות ומילתיה דרבי בהמוכר את הספינה (נ״ב ד׳ עו:) ונלמדת מיני קנאתו והוי כדידה ונלמדת לומר פרוס: קלתיה

[עיין לו: תענית ד: וב״ר]

נבא בתרא מא: גיזר כי פ״ב

הגהות הב״ח

(א) בשאנת עד ל׳ יוסבניא בתוך שלשים וכו׳ אמר לו הכא עדים וכו׳ אמרו לו הכא דליה:

גליון השים

תוס׳ ד״ה מיניה וכו׳ גני קמן מקבלין. עי׳ כ״ק דף לט ע״ב תוס׳ ד״ה וכו׳:

*האמר אתנאי זמ ניקי

ואמרו לו בגי׳ [גי׳ר׳ סה״מ וכ״ר ד״ה ד״ה נכפ״מ אמרו לו]

[גיטין סה״מ אשונרתו]

[ניסין לח. וש״ב לקמן: וס״ג]

גמ׳ אגברא קא רמית **בהדרעי** אמרי אפילו אחד אומר מנה שתוך ואחד אומר מנה לבן מצטרפים כמאן: כרבי יהושע בן קרחה, אימר דשמעת ליה לרבי יהושע בן קרחה היכא דלא מכחשי אהדדי, היכא דמכחשי אהדדי מי אמר? אלא הוא דאמר כי האי תנא דתניא: אמר ר׳ שמעון בן אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שתי כיתי עדים שאחת אומרת מאתים ואחת אומרת מנה שיש בכלל מאתים מנה על מה נחלקו על כת אחת שבית שמאי אומרים נחלקה עדותן ובית הלל אומרים יש בכלל מאתים מנה אחד אומר חבית של יין ואחד אומר חבית של שמן, הוה עובדא ואתי לקמיה דרבי אמי, חייביה רבי אמי לשלומי ליה חביתא דחמרא מינו חביתא דמשחא כמאן כר״ש בן אלעזר? אימר דאמר ר״ש [ב״א] היכא דיש בכלל מאתים מנה, כי האי גוונא מי אמר? לא צריכא לדמי. אחד אומר בדיוטא העליונה ואחד אומר בדיוטא התחתונה אמר רבי חנינא מעשה בא לפני רבי זצ״ל ומניין לכשיצא כו׳: תנו רבנן מניין לכשיצא לא יאמר הריני מזכה והבירי מחייבין אבל מה אעשה שחבירי רבו עלי? תלמוד לומר לא תלך רכיל בעמך ואומר הולך רכיל מגלה סוד ההוא תלמידא דנפיק עליה קלא דגלי מילתא דאיתמר בי מדרשא בתר עשרין ותרתין שנין אפקיה רב אמי מבי מדרשא אמר דין גלי רזיא: **מתני׳** כל זמן שמביא ראיה סותר את הדין. אמרו לו כל ראיות שיש לך הבא מיכן עד לשלשים יום (ה) מצא בתוך שלשים יום סותר, לאחר שלשים יום אינו סותר אמר (רשב״ג) מה יעשה זה שלא מצא בתוך שלשים ומצא לאחר שלשים אמר לו הבא עדים ואמר הבא ראיה ואמר אין לי ראיה ולאחר זמן הביא ראיה, ומצא עדים הרי זה אינו כלום אמר (רשב״ג) מה יעשה זה: שלא היה יודע שיש לו עדים ומצא עדים, לא היה יודע שיש לו ראיה ומצא ראיה, ראה שמתחייב בדין ואמר קרבו פלוני ופלוני ויעידוני או שהוציא ראיה מתחת פונדתו הרי זה אינו כלום: **גמ׳** אמר רבה בר רב הונא הלכה כרשב״ג, ואמר רבה בר רב הונא אין הלכה כדברי חכמים, פשיטא, כיון דאמר הלכה כרשב״ג ממילא ידענא דאין הלכה כחכמים: מהו דתימא הני מילי לכתחילה אבל דיעבד שפיר דמי קמ״ל דאי עביד מהדרינן ליה: אמר לו הבא עדים כו׳ אמר רשב״ג כו׳: אמר רבה בר רב הונא א״ר יוחנן הלכה כדברי חכמים ואמר רבה בר רב הונא אמר רבי יוחנן אין הלכה כרשב״ג, פשיטא, כיון דאמר הלכה כדברי חכמים ממילא ידענא דאין הלכה כרשב״ג: הא קמ״ל דבהתיא אין הלכה כרשב״ג אי לאו הלכה כרשב״ג לאפוקי מהא דאמר רבה בר בר חנה א״ר יוחנן כל מקום ששנה רשב״ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה ההוא ינוקא דחבעוהו לדינא קמיה רב נחמן, א״ל אית לך סהדי, א״ל לא, אית לך ראיה, א״ל לא, חייביה רב נחמן, הוה קא בכי ואזיל, שמעוהו הגך אינשי אמרו ליה אנן ידעינן במילי דאבוך, אמר רב נחמן בהא אפילו רבנן מודו דינוקא במילי דאבוה לא ידע, והיא איתתא דנפק שטרא מתותי ידה אמרה ליה ידענא בהאי שטרא דפריע הוה ליה, אמר ליה רבא לרב נחמן כמאן כרבי דאמר אותיות נקבות במסירה? אמר ליה שאני הכא דאי בעיא קלתיה איכא דאמרי לא הימנה רב נחמן, אמר ליה רבא לרב נחמן והא אי בעיא קלתיה

הוא דאמר כי האי תנא. משמע הכא דרב יהודה דאמר במנה שתוך ובמנה לבן אין מצטרפין ליה ליה דרשב״ג והימא דבחזקת הכתיב (נ״ב דף מא. ומס) גבי עובדא דרב כהנא שקל בידקא בארעיה משמע בהדיא דרב יהודה אית ליה דרשב״ג ואין לומר דרב יהודה בכל ענין קאמר ואפילו במנה שתוך ובמנה לבן והאי דקאמר רבא מסתברא מילתיה דרב יהודה בחד אמר כו׳ רבא טעמא דנפשיה קאמר דא״כ הל״ל והתלהים אמר רב יהודה אפילו במנה שתוך ובמנה לבן כדאשכחן בפ״ק דגיטין (דף יג: ומס*) מסתברא מילתיה דרב בפקדון כו׳ דיש לומר דודאי אית ליה דרשב״ג אלא שמחלק בין מנה למאתים למנה שתוך ומנה לבן: **שבית** שמאי אומרים נחלקה עדותן אם תאמר כיון דבכת אחת בית שמאי אומרים נחלקה עדותן אם כן בשתי כיתי עדים ה״ל נמצא אחד מהן קרוב לו פסול ויש לומר דהייט דווקא כשהפסול ידוע לי נמי כמ״ד תתקיים העדות בשאר לי נמי לא אמרינן נמצא אחד מהם קרוב לו פסול אלא בכת בכת אחת תוך כדי דיבור דאז תשיבי עדות אחת והכא שבאו שני כיתי עדים זו אומר זו ועי״ל דכי אמר נמצא אחד מהם קרוב לו פסול ה״מ כי מסייעי אהדדי אבל הכא דמכחשי אהדדי לא* : **חייביה** רב נחמן. ליה לרב נחמן הא דאמרינן ״אין מזקקין לנכסי יתומים אא״כ ריבית אוכלת בהן״ דאמר רב נחמן בפרק שום היתומים (ערכין דף כג:) מריש לא הוה מזקיקין לנכסי יתומים, כיון דשמענא להא דאמר רב ״דיתמי דאכלי דלאו דידהו, ליזלו בתר שיבקייהו״ מזקיקין, ומהאי טעמא נמי אע״ג דבעלמא אין מקבלים עדים אלא בפני בעל דין, ״בני לקח מקבלין״ לא בפני בעל דין וכאן היה שטר: דמקיימין את השטר אלא בפני בעל דין וכאן היה שטר:

וכיון

[ועי״ע תוס׳ ב״ב מא: ד״ה כתלקה]

מתנה

איב טי דוגמאות של ביטול מצוות אע״פ שיש הכחשה בבדיקות

רבינו חננאל

כלים שחורין וא״ר אומר כלים לבנים וגרי זה נכון ופרק״ נגרא אגברא קא רמית כלומר מדברי רב חסדא תקשי לרבה רבה לא סביר ליה דרב חסדא נהרדעאי אמרי אפילו אחד אומר מנה שתוך וא״ אומר מנה לבן מצטרפי ואמרינן כמאן כר׳ יהושע בן קרחה הא לא דייקא כותיה אלא אינו דאמור כי האי תנא דתניא אמר ר׳ שמעון בן אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על (מנה שתוך) שתי כתי עדים אחת אומרת מאתים וא״ אומרת מנה שיש בכלל מאתים מנה נחלקו על כת אחת שבית שמאי אומרים נחלקה עדותן ובית הלל אומרים יש בכלל מאתים מנה הנה אע״ג שבכתישין זה לזה נבדלו עדותן קיימת וקיל נגרא דרדעאי ואיכא דבית הלל א״ אומר חבית יין וא״ אומר חבית שמן אינם אחד אומר דמי חבית יין ואחד אומר דמי חבית שמן הוה עובדא ואתי לקמיה דרבי אמי חייביה ר׳ אמי לנתבע לשלם״ פ אלו השנים ד׳ זוזי דמי חביתא דחמרא מנו ה׳ זוזי דמי חביתא דמשחא כר׳ שמעון בן אלעזר דאמר יש בכלל מאתים מנה. אבל אם מעידין יין מסש ושמן מסש נחלקה עדותן. א״ אומר בדיוטא העליונה וא״ אומר בדיוטא התחתונה הלוהו הוה עובדא וציוה ר׳ עדותן וחייב הנתבע לשלם: ת״ר סנין שכשיצא לא יאמר אני מזכה וחבירי מחייבין ומה אעשה והן רבו עלי ת״ל לא תלך רכיל מגלה סוד. ההוא תלמיד דנפיק ליה סלתא דאתאמרא בבי מדרשא בסוד בתר כ״ב שנין ואפקיה ר׳ אמי לההוא דין גליא רזיא: **מתני׳** כל זמן שמביא ראיה סותר את הדין אמרו לו כל ראיה שיש לך הבא מיכן ועד לי יום סותר לאחר לי יום אינו סותר. אמר רשב״ג מה יעשה [זה שלא] מצא בתוך לי יום ומצא לאחר שלשים אמר רבה בר רב הונא הלכתא כרשב״ג ולית הלכתא כחכמים אפילו דיעבד אלא מאן דעבר כחכמים מהדרינן ליה: אמרו לו הבא עדים או ראיה ואמר אין לי עדים ולא ראיה ואחר כך ראיה אינה כלום. אמר רשב״ג מה יעשה [זה שלא] היה יודע שיש לו עדים ומצא עכשיו כו׳. אמר רבה בר רב הונא הלכה כרשב״ג ואין הלכה כחכמים בערב וצידן ולאפוקי ממ״ר חוץ מדרב דסקבלין ראיתיו דינוקא במילי דאבוהא לא הוה ידע: ההוא איתתא דנפק שטרא מתותי ידיה ואמר ידענא ביה דפריעא הוא ולא היסנא רב נחמן דאמר בתר דאתחזק בבי דינא לא אמרינן מיבעיא

נוסח אד מתי אפשר לבגיא ראיה או עדים לזכותו

מתנה

ל מקרים שבבית דין מקבלין ראיה אוו דלים

״ראיה״ דרשב״ג - אינו מגיע כפיסא - אומר ״אין ל״

נוסח/מתנה

פסקי הגה גר לא הוגה: פרוטא - כטלא בפיסא - כמה ומסר בכלות בדרו בכל פסק

◇ מאוראי אלו בא לזכות מתי פסקים כטלא

◻ ב פסקי דין על ראמאן (הראשון קשור לשיריות אלו בדרון הבאה ידיעה אחרי) טאומר אין לי נאמנות (פסיגל״מ) נאמנות טלא לומר ״טלו נא פרוז״

מתנה

ב׳ נאמנות בפסק טל ר״ג

(ה) ״ל״ מצא בתוך לי יום אינו סותר. אמר רשב״ג מה יעשה [זה שלא] מצא בתוך לי יום ומצא לאחר לי יום סותר. אמר רבה בר רב הונא הלכתא כרשב״ג ולית הלכתא כחכמים אפילו דיעבד אלא מאן דעבר כחכמים מהדרינן ליה: אמרו לו הבא עדים או ראיה ואמר אין לי עדים ולא ראיה ואחר כך ראיה אינה כלום. אמר רשב״ג מה יעשה [זה שלא] היה יודע שיש לו עדים ומצא עכשיו כו׳. אמר רבה בר רב הונא הלכה כרשב״ג ואין הלכה כחכמים בערב וצידן ולאפוקי ממ״ר חוץ מדרב דסקבלין ראיתיו דינוקא במילי דאבוהא לא הוה ידע: ההוא איתתא דנפק שטרא מתותי ידיה ואמר ידענא ביה דפריעא הוא ולא היסנא רב נחמן דאמר בתר דאתחזק בבי דינא לא אמרינן מיבעיא

וכיון דאיתחזק כבי דינא. פי' הקונטרס שכתוב בו הנפק וקסה דמכל מקום ניהמנה במינו דאי בעי קלתיה וי"ל דאיתחזק כבי דינא שראתה בידה כי ההוא דשיהי מי שמת (נ"ב דף קנ:): שהוחזק כתב ידו בבית דין: **סמפון** שיש עליו עדים. פ"ה שובר ויולא מתחת ידי לוה כמשפטו ור"ת פירש דביד הלוה קרוי שובר וכשהוא יולא מתחת ידי המלוה קרוי סמפון ויתקיים בחותמיו היינו דשיילינא לסהדי אי פריע לי לא פריע דאיתחזק שיהי פ"ק דב"מ (דף *):

אין עליו עדים ויולא. השטר והסמפונות מתחת ידי שליש כשר משמע ליה לפילו איתחזק דומיא דיולא אחר חיתוס שטרות. מ"ש יש לפרש לא דאין עליו עדים כלל אלא יש עליו עדים ולא ידעי אי פריע אי לא פריע ויולא הסמפונות מתחת ידי שליש: (*ויוציא מנה על מנה. מכאן למתחייב בדין דלא משלם לאידך יציאותיו אע"פ שמזקיקו ליכך ט לדון בעיר אחרת):

ואם אמר כתבו ותנו לי מחיצה טעם מ'. דוקא היכא דאתעלמא לדון מ' וכפו אותו לדון כאן אבל בעלמא לא וכן משמע בתוספתא כשך (ב"מ דף ספ' וסס) גבי תרי כותאי דעבוד עיסקא דא"ל חזינא דכל בתר דידי קאזיל מר, וקאמר "כי אתי ודאי לריך לאודועי" מיהא יש לדקות דהכי קאמר "כי אתי ודאי לריך לאודועי" אע"פ שאין שואל מחיצה טעם נתחייב לריך לאודועי אבל בעלמא אי שאיל אין, אי לא, לא:

אי ליים ליים. אין לפרש אי לא ליים שלא יוכלו לכופו דכ"ש שלא יוכל לכופו לכופו דהכא *שכתב והתם מחוקק ומר עוקבא ריש גולה היה אלא מפר"ח אי לא ליים כגון דאמר "לב"ד הגדול קאזילנא":

הדרן עלך זה בורר

איבעיא קלתיה. ואתיב עליה רבא מיהא סימפון שיש עליו עדים פי' זה הסימפון שובר יתקיים בחותמיו. אין עליו עדים אבל יוצא השטר מתחת ידי שליש או שיוצא סימפון כתוב בשטר אחר חיתום שטרות כשר. וזה משורש בס"ו פרק שנים אוחזין בטלית אלמא שליש מהימן ועלתה בתיובתא לרב נחמן וקי"ל שהשליש נאמן וכך הלכה ואסקינן לשמעתא משמיה דר' יוחנן לעולם מביא ראיה ושוחר עד שיסתתמו טענותיו. כיצד אמרו לו הבא עדים אבר אין לי עדים הבא ראיה אבר אין לי ראיה בטלי ראיותיו. אבל אם באו לו עדים ממדינת הים או שהיתה דסקיא של אביו מטמונת ביד אחרים הרי זה מביא ושוחר. א"ר יוחנן שנים שנתעצמו בדין אחד אומר נידון כאן ואחד אומר נלך לבית הנוצר אם המלוה אומר כך שומעין לו. ואם הלוה אומר כך [אין] שומעין לו דא"ר אלעזר הנושה בחבירו מנה יוציא מנה על מנה כלומר יוציא ויצאות בדרך עד שילך [לבית] הנוצר מנה אחר. אלא כופין ללוה ודן בעירו. ואם הוצרך הדבר לישאל כותבין ושומעין מבית הנוצר ואם אבר כתבו לי מאיזה טעם דנתתי כתבין הנתנין לו. וכן אבר אומר תלכתא כופין הלוה והולך לבית הנוצר אם אבר מלוה נלך לבית הנוצר מאי מעמא עבד לוה לאיש מלוה. אבל אבר לוה הבי לא משגחינן בית אלא כופין אותו ודן בעירו *) (מ"ש הא דר' אלעזר) והיכבה הולכת אחרי הבם לתתירה שנא' וקראו לו זקני עירו עירו ולא עירה א"ר אבי אבי' מסבריא לציפורי היא הולכת אחריו: שלחו ליה לסר עוקבא לדיון ליה כבר בתיה שלם. פי' לדיון ליה כמו משה רבינו דכתיב ביה כי קרן עור פניו. וכתיב ביה בכל ביתי נאמן הוא. וי"א בן בתיה בת פרעה מפני שבירלתו. ירמיה אחי העביר עלי את הדרך. יש מי שמפרש העביר עלי דרך בני אדם וחבל בי הכה הצוצו. שהן דיני קנסות שלא יתכן לדונן אלא בארץ ישראל ומפני מה כתבו לו אמרו כלומר אמרו לו הדיין שם ואי צאית צאית ואם לאו השיאוהו כוסהו ויעלה אצלנו במבריא מפני כבודו שלחו לו כך: ירושלמי כל זמן שהבריא ראיה סותר את הדין ר' אילא ור' זירא חד אבר עד שיבאל ראיותיו וחד אבר עד שיכשר בראיותיו ר' ליי הוה ליה דין עם חד בר נש על עסק בתים והוו דיינין קיסי ר' אלעזר לאחר שנגמר הדין הביא ראיה אינו שואל לר' יוחנן א"ל כל זמן שהוא מביא ראיה הוא סותר את הדין ואפילו אתעביד ליה נזר דין: תוספתא יש לך עדים או ראיה ואמר אין לי אלא אלו לאחר זמן מצא עדים או ראיה אין מקבלין מסמו עד שיביא ראיה שלא היה יודע בהן לעולם אין העדים יכולין לחזור בהן משתתקר עדותן בב"ד וכו'. עד אם לא יגיר ונשא שנו בין שתגיר שב אינו דומר ומגיר: **הדרן עלך דיני ממונות**

*) תוי ל"ל וכמו אמר ר"ל.

קלתיה. שרפתו הלכך מה לה לשקר: **דאיתחזק כבי דינא**. שכתוב בו הנפק לא אלימא לאפקועי מעשה כ"ד: **סימפון**. שובר ויולא מתחת יד לוה כמשפטו: **יפקיים**. (ג) (לשון) בחותמיו-יעידו עדים על חתימות ידיהן וכשר: **אין עליו עדים**. והרי הוא יולא מתחת יד תורה אור שליש ולא מתחת יד הלוה **ואיל**

וסמיכים מודים שזה מינהו להיות שליש ביניהם, כשר: אם שיילא אחר מיפוס שטרות. כתוב שטר המלוה ונכתב השובר, כשרי המלוה עצמו מוחזק בשטרו ואי לא דפרעיה לא הוה שביק למיכתב תברא בגוויה: **עד שיסתתם טענותיו**. משמע שאמר בבית דין "אין לי לא עדים ולא ראיה" וחזר ואמר "קרבו פלוני ופלוני" שהיו מזומנין שם ומתחילה סותר טענותיו לומר "אין לי": **סב נופא קשיא**. "יסתתם טענותיו" משמע מכיון שיסתתמו שוב אין מביא ראיה ואפילו **מלאם לאחר זמן**-כרבנן והדר קתני "קרבו" ומשמע דהאי הוא דלא מייתי, אפי' רשב"ג מודה בו **לכל מלאם לאחר זמן** מייתי כרבנן שמעון: **ואמר אין לי עדים**. ואפילו מלאם לאחר זמן אינו סותר כרבנן: **דסקיא**. שק של עור שהיו שטרותיו של אביו מונחין בו: **ספוקף אם מבירו בדין**. בעל דין קשה ומטריח את מבירו ואין רוצה מבירו לדון כאן אלא למקום וועד תלמידי חכמים הרבה שיהא זה בוש מהם: **נתפלגו**. שנעשו קשין זה לזה: **אפילו מעבריא ליפורי**. אע"פ שיש מבריא גדולה משל ליפורי הלך אחריו לליפורי: **ואמר רבי אלעזר**. והא חזינן דאלעזר (ד) דמסתבר טעמא: **סיבא דקאמר נוסף**. נלך למקום הוועד כופין אותו ודון כאן ולא יוליא זה מנה על מנה: **אר עוקבא**. אב ב"ד הוה במסכת שבת בכמה בהמה יוצאה (דף יח): **לדיון ליה כבר בתיה**. כמשה שהוא בן בתיה למי שמקרין עור פניו כמשה רבינו שנגילתו בתיה בת פרעה לשון אחר כבר בתיה כמשה שהוא בן בית דכתיב (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא לדון ליה על שם שהיה חכם וכתיב (קהלת ח) חכמת אדם תאיר פניו **ומלאתי בספר הגדה** שהיה אר עוקבא בעל תשובה שנתן עיניו באשה אחת והעלה לבו טינא ונפל בתולי ואשת איש היתה לימים נגרכה לנות ממנו ומתוך דוחקה נתרלים לו וכבש ילדו ופטרה לשלום ונתרפא וכשהיה יולא לשוק היה בר דולק ברחשו מן השמים ועל שם כך קרא ליה ר' נתן טוליתא במסכת שבת (דף לו:) הכא נמי לדיון ליה כבר כתבו ליה הכי **על שם** האור שהיה זורח עליו: **עוקבן הבבלי קבל קדמנא**. לעגל לפניו ואמר "ירמיה אחי העביר עלי את הדרך" ליבד ממני דרך בני אדם שסירסו כך שמעתי **וי"ל** העביר עלי את הדרך לא נהג עמי כשורה ועל עסקי ממון היה לוגע: **אמרו לו**. לירמיה להתפיים עמו: **השיאוהו וירפא פנינו במבריא**. הכריחוהו והזקיקוהו לבוא כאן לדון עמו: **דיני קנסות**. חלוסים כתיב בהן (שמות כב) וכענין סמוכין ובבבל אין סמיכה כדאמרינן בפרק קמא (דף יד):

הדרן עלך זה בורר

רבינו חננאל

איבעיא קלתיה. ואתיב עליה רבא מיהא סימפון שיש עליו עדים פי' זה הסימפון שובר יתקיים בחותמיו. אין עליו עדים אבל יוצא השטר מתחת ידי שליש או שיוצא סימפון כתוב בשטר אחר חיתום שטרות כשר. וזה משורש בס"ו פרק שנים אוחזין בטלית אלמא שליש מהימן ועלתה בתיובתא לרב נחמן וקי"ל שהשליש נאמן וכך הלכה ואסקינן לשמעתא משמיה דר' יוחנן לעולם מביא ראיה ושוחר עד שיסתתמו טענותיו. כיצד אמרו לו הבא עדים אבר אין לי עדים הבא ראיה אבר אין לי ראיה בטלי ראיותיו. אבל אם באו לו עדים ממדינת הים או שהיתה דסקיא של אביו מטמונת ביד אחרים הרי זה מביא ושוחר. א"ר יוחנן שנים שנתעצמו בדין אחד אומר נידון כאן ואחד אומר נלך לבית הנוצר אם המלוה אומר כך שומעין לו. ואם הלוה אומר כך [אין] שומעין לו דא"ר אלעזר הנושה בחבירו מנה יוציא מנה על מנה כלומר יוציא ויצאות בדרך עד שילך [לבית] הנוצר מנה אחר. אלא כופין ללוה ודן בעירו. ואם הוצרך הדבר לישאל כותבין ושומעין מבית הנוצר ואם אבר כתבו לי מאיזה טעם דנתתי כתבין הנתנין לו. וכן אבר אומר תלכתא כופין הלוה והולך לבית הנוצר אם אבר מלוה נלך לבית הנוצר מאי מעמא עבד לוה לאיש מלוה. אבל אבר לוה הבי לא משגחינן בית אלא כופין אותו ודן בעירו *) (מ"ש הא דר' אלעזר) והיכבה הולכת אחרי הבם לתתירה שנא' וקראו לו זקני עירו עירו ולא עירה א"ר אבי אבי' מסבריא לציפורי היא הולכת אחריו: שלחו ליה לסר עוקבא לדיון ליה כבר בתיה שלם. פי' לדיון ליה כמו משה רבינו דכתיב ביה כי קרן עור פניו. וכתיב ביה בכל ביתי נאמן הוא. וי"א בן בתיה בת פרעה מפני שבירלתו. ירמיה אחי העביר עלי את הדרך. יש מי שמפרש העביר עלי דרך בני אדם וחבל בי הכה הצוצו. שהן דיני קנסות שלא יתכן לדונן אלא בארץ ישראל ומפני מה כתבו לו אמרו כלומר אמרו לו הדיין שם ואי צאית צאית ואם לאו השיאוהו כוסהו ויעלה אצלנו במבריא מפני כבודו שלחו לו כך: ירושלמי כל זמן שהבריא ראיה סותר את הדין ר' אילא ור' זירא חד אבר עד שיבאל ראיותיו וחד אבר עד שיכשר בראיותיו ר' ליי הוה ליה דין עם חד בר נש על עסק בתים והוו דיינין קיסי ר' אלעזר לאחר שנגמר הדין הביא ראיה אינו שואל לר' יוחנן א"ל כל זמן שהוא מביא ראיה הוא סותר את הדין ואפילו אתעביד ליה נזר דין: תוספתא יש לך עדים או ראיה ואמר אין לי אלא אלו לאחר זמן מצא עדים או ראיה אין מקבלין מסמו עד שיביא ראיה שלא היה יודע בהן לעולם אין העדים יכולין לחזור בהן משתתקר עדותן בב"ד וכו'. עד אם לא יגיר ונשא שנו בין שתגיר שב אינו דומר ומגיר: **הדרן עלך דיני ממונות**

*) תוי ל"ל וכמו אמר ר"ל.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ויולא מתחת ידי שליש לא ביולא: (ב) שם אמרו לו דייס אהון: (ג) רש"י ד"ה יפקיים כשובר בחותמיו: (ד) ר"ה ואמר וכו' ומסתבר טעמא

נוסחא מאבנה

ב לשונות נ' ריחמן בנוסא-אד מתי יכון להביא ראיה (ענין על סבא דאתרי - אחרי טאאר "אין לי")

נוסחא

מלוה ולוה טלא מסכימים אל מקום לדון

[נעיל ס.]

כ"מ כה.

רש"ל מ"ז

כ"ק סס. כ"ב קפדי. כתובות עז. ניסין לח. עה. [כ"מ לח: נסרות כדי.]

רש"ל מ"ז

[נעיל כנ: ס"ס סיפר]